



24. AARG. N<sup>o</sup> 18.

REDIGERET AF C. M. CHRISTENSEN

20. September 1924.

## FORENKLINGSKOMMISSIONEN

Den i Juni 1923 nedsatte saakaldte Forenklingskommission, hvis første Formand var daværende Justitsminister *Rytter*, der i Maj afløstes af Trafikminister *Friis-Skotte*, har nu afgivet sin 1. Betænkning, der omhandler Statens Erhvervsvirksomheder, Statsbanerne, Postvæsenet samt Statstelegraf- og Telefonvæsen.

Til Medlemmer af Kommissionen beskikkedes følgende:

Folketingsmand, Direktør *V. E. Gamborg*,  
Folketingsmand, Lærer *S. C. Nørgaard*,  
Folketingsmand, Statsrevisor, Direktør for  
Døvstummeanstalterne *L. Rasmussen*,  
Folketingsmand, Overretssagfører *C. J. F. Sven*,

Amtmand over Randers Amt, Kammerherre *H. Andersen*,

Chef for Statsbanernes Regnskabs- og Tarifaftdeling, Direktør *N. J. U. Andersen*,  
Kontorchef i Indenrigsministeriet *J. K. Bülow*,

Politimester i Roskilde *A. Fabricius-Hansen*,

Generaldirektør for Skattevæsenet *A. M. Koefoed*,

Generaldirektør for Postvæsenet *C. J. Mondrup*,

Departementschef i Statsministeriet *Fr. V. Petersen*,

Fuldmægtig i Finansministeriet *A. A. E. Sachs*,

Formand for Den danske Købstadsforening, Hospitalsforstander *O. C. M. Jensen*, udpeget af nævnte Forening,

Formanden for Amdraadsforeningen i Danmark, Landvæsenkommissær, Gaardejer *H. Chr. Petersen*, udpeget af nævnte Forening,

Formanden for Odense Amds Sogneraadsforening, fhv. Folketingsmand, Gaardejer *N. Chr. Rasmussen*, udpeget af De samvirkende Sogneraadsforeninger,

Apoteker *P. Scheel*, Hørsholm, udpeget af Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse.

## KOMMISSIONEN

Kommissionen har for de paa Finanslovens § 2 A, B og C opførte Driftsvirksomheder undersøgt Forholdet til Bevilgingsmyndighed og Statens Revisionsvæsen med det Formaal at skaffe Ledelsen af de paagældende Virksomheder den for disses Rentabilitet fornødne Dispositionsfrihed. I Forbindelse hermed er behandlet Spørgsmaalene om Principperne for Afskrivning, Forrentning m. v. Endvidere har man undersøgt Muligheden for en Forenkling af disse Virksomheders Administration med det Formaal at formindske Udgifterne og fremme Arbejdets Gang.

I Betænkningen er de nævnte Spørgsmaal behandlede særskilt for hver af de paagældende Styrelsesgrene.

Til Behandling af Opgaven for Statsbanernes Vedkommende har Generaldirektør *Andersen-Alstrup*, Trafikchef *Gruue* og Formanden for Jernbaneraadet, Landstingsmand, Driftsbestyrer *Steensballe* været tilforordnede Kommissionen.

#### PERSONALET

Paa Baggrund af det svenske Socialiseringsnævns Betænkning fremsætter Kommissionen bl. a. følgende Bemærkninger angaaende Personalets Stilling:

»I nævnte Beretning er, som foran omtalt, Tjenestemandsforholdet foreslaaet afløst af rent privatretlige Aftaler mellem Banerne og deres Personale paa Grundlag af kollektive Arbejdsaftaler i lignende Omfang som i de private Erhverv, og man har til Støtte for dette Forslag henvist til, at man kun paa denne Maade opnaar Handlefrihed for Styrelsen med Hensyn til den største Post paa Budgettet, nemlig Lønningskontoen.

Kommissionen maa imidlertid mene, at selv om der fra teoretiske Synspunkter kan anføres en Del Grunde for saa radikale Forandringer vedrørende Personalet, saa vil der ved den praktiske Gennemførelse fremkomme saa mange Ulemper, at man — alt taget i Betragtning — bør foretrække den nuværende Ordning, og dette gælder sikkert, hvad enten Sagen ses fra Styrelsens eller fra Tjenestemændenes Side.

Spørgsmaalet om større Dispositionsfrihed for Styrelsen med Hensyn til Personalet deler sig naturligt i 3 Dele, nemlig Fastsættelse af Løn- og Pensionsvilkaar, Frihed til Afskedigelser og Bestemmelse af Antallet af Tjenestemænd, og der skal i det følgende gøres nogle Bemærkninger om hvert af disse Punkter.

Baggrunden for at overdrage Statsbanestyrelsen at træffe Lønftaler med Personalets Organisationer, efter at Tjenestemandsordningen var ophævet for Statsbanerne, maatte først og fremmest være den, at saadan Frihed haves af private Virksomheder. Dette kan imidlertid næppe siges at være Tilfældet, i hvert Fald i Dan-

mark, idet de frie Erhvervs Lønftaler sluttet af eller i det mindste under Kontrol af Erhvervenes Hovedorganisationer, Arbejdsgiverforeningen og de samvirkende Fagforbund. En privat Virksomhed i Danmark har saaledes kun en delvis Indflydelse paa Lønningernes Størrelse, og det kan følgelig ikke anføres som Grund til, at Statsbanerne ikke skulde kunne drives forretningsmæssigt, at Styrelsen er afhængig af Statsmagten, der endelig fastsætter Lønningerne.

Det maa i alle Tilfælde erkendes, at Overgangen fra Tjenestemandsordningen til frie Lønftaler vilde medføre væsentlige Ulemper.

I Socialiseringsnævnets Forslag nævnes saaledes den ubetingede Anerkendelse af Strejkeretten som en naturlig Konsekvens af Indførelse af de frie Lønftaler. En saadan Ret maatte imidlertid — i hvert Fald efter den i Danmark for de frie Arbejdsaftaler gældende Ordning — som et nødvendigt Supplement forudsætte Ret til Lockout fra Arbejdsgiverens — Statens — Side, og man vilde da for disse for Samfundet særligt nødvendige Virksomheder kunne komme i den Situation, at Stridigheder mellem Styrelse og Personale maatte afgøres ved Arbejdsstandsning til Skade for Samfundet i Almindelighed.

Overfor disse Muligheder staar det Faktum, at der, endog i de forløbne Krigs- og Kriseaar, ikke i Danmark er tabt en eneste Arbejdsdag mellem Staten og dens Tjenestemænd.

Nævnes skal det tillige, at det maaske vilde have været vanskeligt at faa en Gradering som sket af 8 Timers Arbejdsdagen under frie Arbejdsaftaler, et Forhold, der er af særlig Betydning, fordi Stats-tjenesten indeholder saa mange Tjenester, der ikke kan udfyldes med intensivt Arbejde.

Det er endvidere givet, at de aarlige eller dog med korte Mellemrum paa hinanden følgende Lønforhandlinger, der vilde være Følgen af de frie Lønftaler, vilde beslaglægge Styrelsen i stort Omfang til

Skade for de øvrige Administrationsforretninger. Det er bl. a. Betragtninger af denne Art, der har ført til, at der i Danmark i flere Virksomheder udenfor den egentlige Statstjeneste, saaledes Privatbaner og Telefonselskaber, er indført en Tjenestemandsoordning, der ligger saa nær ved den i Statstjenesten gældende, som Forholdene har muliggjort det.

Skønt der ingen Repræsentanter for Tjenestemændenes Organisationer er tilforordnet Kommissionen, hvilket vilde have været en Selvfølge, hvis Overvejelserne havde ført til Forslag om en Ændring i Personalets Stilling til Staten, mener man dog at kunne udtale, at ogsaa fra Tjenestemændenes Synspunkt vil utvivlsomt den nuværende Ordning være at foretrække. Det vilde selvsagt være umuligt for Personalet at bevare Fordelene ved Tjenestemandsoordningen, hvis man gik over til frie Lønftaler. Den af Socialiseringsnævnet fremsatte Tanke, at der skulde kunne bevares en Pensions- og Alderstilfølgsoordning under frie Lønftaler, er efter nærværende Kommissions Opfattelse ikke gennemførlig, i hvert Fald ikke i en saadan Form, at disse Ydelser kan betyde tilnærmelsesvis det for Tjenestemændene, som det nu er Tilfældet. Det skal i saa Henseende blot bemærkes, at Ydelser af denne Art for de af en Statsinstitution under frie Lønftaler beskæftigede Arbejdere er meget vanskelige at faa taget i Betragtning ved Fastsættelsen af de egentlige Lønninger, hvorfor der fra et forretningsmæssigt Synspunkt vilde være en stærk Tilbøjelighed fra Statens Side til at undgaa dem, og det maa jo huskes, at de Grunde, der anføres for, at Staten skulde ønske Tjenestemandsoordningen afløst, netop er Gennemførelsen af det forretningsmæssige ogsaa i Forholdet til Personalet.

Endelig skal nævnes, at de nuværende Tjenestemandsoansættelser for alle over 30 Aar ikke kunde bringes til Ophør, uden at man maatte respektere Krav fra Personalets Side om Ventepenge og Pension. Det er derfor givet, at Tjenestemandsoord-

ningen kun vilde kunne ophæves med en meget lang Overgangstid.

Med Hensyn til det andet Punkt — Styrelsens frie Ret til Afskedigelse af Personale — skal bemærkes, at den danske Tjenestemand til enhver Tid kan afskediges med 3 Maaneders Varsel. Det er muligt, at denne Regel ikke benyttes i tilstrækkelig Grad til at fjerne mindre arbejdsivrige Tjenestemænd; men Reglen findes og kan benyttes.

Iøvrigt er det Kommissionens Opfattelse, at et offentligt Foretagende altid i nogen Grad vil være undergivet Offentlighedens Kritik med Hensyn til foretagne Afskedigelser, hvorledes Antagelsesformen end bliver. De Incitamenter, som er nødvendige eller dog ønskelige til Fremme af Arbejdsivrighed og Interesse, bør derfor i første Række søges paa andre Omraader, særlig i Udvælgelsen af de dygtigste og mest interesserede Tjenestemænd til Avancement. Kommissionen skal paa dette Omraade henvise til Udtalelserne i 2. Betænkning fra Sparekommissionen af 21. Februar 1921, Kap. XII, hvilke Udtalelser man ganske kan tiltræde.

Paa det tredie af de forannævnte Omraader — Normering af Personalets Antal — har Administrationen allerede nu al fornøden Frihed. De Normeringstal, der fastsættes paa Normeringslov for de højere og paa Finanslov for de lavere Klassers Vedkommende, er nemlig kun Maksimaltal. Administrationen har ingen Pligt til at besætte ledigblevne Stillinger, naar der ikke er Brug for dem, men kan lade dem ubesatte og foreslaa dem afskrevet ved første Lejlighed. Med Hensyn til Tallene af Tjenestemænd paa Finansloven gælder yderligere efter Tjenestemandsoovens § 47, at de under særlige Forhold endog kan overskrides. Ved disse Regler og ved den Frihed, Styrelsen altid har haft til Fastsættelse af Ekstrapersonalets Antal og Lønforhold, er der skabt en Dispositionsfrihed paa Personaleomraadet, der efter Kommissionens Opfattelse er mere betydningsfuld end en almindelig

Ret til at slutte Lønftaler, og som er fuldtud tilstrækkelig til Opnaaelse af det givne Formaål.

Hertil kommer, at det netop vilde være i Situationer, der kunde opstaa ved Overdragelsen af Lønftalerne til Styrelsen, at det kunde blive ønskeligt eller nødvendigt at have en Styrelse paa en bredere Basis end den, som det nuværende Generaldirektørstyre udgør, hvorimod man ved at undlade at gøre nogen Forandring paa dette Omraade og indskrænke sig til nedenstaaende Forslag til Udvidelse af Styrelsens Myndighed paa andre Omraader vil kunne undgaa en Forandring af Styrelsens Form.«

#### TAKSTERNE

Paa Takstomraadet stilles Forslag, som gaar ud paa, at man foreslaar de nuværende Maksimaltakster bevarede, saaledes at Rigsdagen stadig gennem Ændringer i Maksimaltaksterne kan bevare Herredømmet over Taksternes Grænse opad, og kun søger Hjemmel til fornøden Bevægelsesfrihed indenfor Maksimaltaksterne, dels i Almindelighed med Ministerens Tilslutning, dels i enkelte Tilfælde paa Generaldirektørens eget Ansvar. Naar en saadan Bevægelsesfrihed indføres, bliver det da Styrelsens Sag at finde det Takstniveau, der for Banerne giver den maksimale Indtægt derved, at man i videst muligt Omfang drager al den Trafik til sig, som for Banerne kan bære Udgifterne til Transporten.

Generaldirektøren for Statsbanerne søges bemyndiget til i særlige Tilfælde, hvor Hensyn til Driftens Økonomi maatte gøre det ønskeligt, at nedsætte Taksterne med indtil 50 pCt. for Personer og 33 1/3 pCt. for Gods og levende Dyr. Nærmere almindelige Regler herfor fastsættes af Ministeren.

#### STATSBANERNES LEDELSE

Angaaende Ledelsen stiller Kommissionen Forslag sigtende til Opnaaelse af 1) Frigørelse af Styrelsen, 2) Erstatning af Generalsekretariatet med en Personale-

afdeling og 3) Delvis Overførelse af Bygningsarbejderne til Distrikterne. Lovforslaget lyder saaledes:

#### 1. Styrelsen.

##### § 1.

De danske Statsbaner med tilhørende Søforbindelser styres af en Generaldirektør, der har den overste Ledelse saavel af Banernes Drift som af Forberedelsen og Gennemførelsen af nye Statsbaneanlæg.

Generaldirektøren staar som Departementschef umiddelbart under Ministeren for offentlige Arbejder.

##### § 2.

Til Medhjælp for Generaldirektøren ansættes indtil 5 Afdelingschefer, som med Bistand af Kontorchefer, Teknikere og øvrigt fornødent Personale forestaar Trafikvæsen, Personelvæsen m. v., Regnskabs- og Tarifvæsen, Banebygning og Banevedligeholdelse samt Maskinvæsen.

Ministeren fastsætter Afdelingschefernes Myndighedsomraade og foreskriver Regler for deres Samarbejde og Forhold til Generaldirektøren.

##### § 3.

Ledelsen af den egentlige Jernbanedrift samt af Bygningsarbejder i et af Ministeren nærmere bestemt Omfang ordnes saaledes, at Statsbanerne deles i Distrikter, som hvert forestaas af en Distriktschef. De nærmere Regler for Distrikternes Forhold indbyrdes og til Generaldirektøren fastsættes af Ministeren efter Indstilling af Generaldirektøren. Der tildeles hver af Distriktscheferne til Medhjælp det fornødne teknisk og fagligt uddannede Personale. For de til Medhjælp ved Tilsynet med Tjenesten ansatte Inspektører og Ingeniører fastsættes Virksomhed og Virkeomraade nærmere af Ministeren efter Generaldirektørens Indstilling.

##### § 4.

Til at forestaa Statsbanernes Maskinværksteder i København, i Aarhus og i Nyborg under Ledelse af Chefen for Maskinafdelingen ansættes hvert af de to forstnævnte Steder en Værkstedshestyrer og i Nyborg en Maskingeniør.

##### § 5.

Statsbanernes Søfartsvæsen forestaas under Ledelse af Chefen for Trafikafdelingen af en søkyndig Søfartschef med fornøden Bistand.

##### § 6.

Ingen Tjenestemand kan afskediges paa Grund af Tjenesteforseelse, førend hans Forhold har været gjort til Genstand for Undersøgelse af Auditoren ved Statsbanerne, og for saa vidt dennes Indstilling ikke gaar ud paa Afskedigelse, kan saadan ikke finde Sted, uden at Sagen har været forelagt Ministeren til Afgørelse.

§ 7.

Generaldirektøren og de øvrige Tjenestemænd i 1. Lønningsklasse a—c i Lov Nr. 489 af 12. September 1919 samt enkelte andre Tjenestemænd efter Ministerens Bestemmelse maa ikke, og samtlige øvrige ved Statsbanerne ansatte Tjenestemænd maa kun med Ministerens Samtykke udenfor deres Embedsgerning ved Statsbanerne paatage sig noget Arbejde ved Jernbaner eller ved Jernbaneanlæg eller for Befordringsmyndigheder, som konkurrerer med Statsbanerne, eller for Selskaber eller private, der staar i Kontraktforhold til Statsbanerne.

§ 8.

Forordningen af 8. Juli 1840 angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed er ikke gældende for Statsbanerne. Ministeren for offentlige Arbejder træffer de fornødne Bestemmelser vedrørende Statsbanernes Kasse- og Regnskabsvæsen.

Løvrigt træffer Ministeren alle fornødne nærmere Bestemmelser om Banernes Styrelse, derunder indbefattet Regler for de stedlige Myndigheders Beføjelse til Afgørelse af foreliggende Sager.

§ 9.

Der oprettes et Jernbaneraad, bestaaende af 17 Medlemmer, nemlig 7 valgte efter Forholdstalsvalgmaader af hvert af Rigsdagens Ting, blandt eller udenfor Tingets Medlemmer og 3 valgte af Ministeren for offentlige Arbejder. Samtlige Valg gælder for 5 Aar. Ministeren beskikker Formand for Raadet, der selv bestemmer sin Forretningsorden.

Raadets Opgave er at udtale sig om principielle Statsbanerne vedrørende Spørgsmaal, om hvilke Ministeren for offentlige Arbejder begærer Raadets Erklæring.

Raadet holder Mode, naar Spørgsmaal af fornævnte Art forelægges det af Ministeren, eller naar Raadets Formand eller mindst 5 Medlemmer af dette ønsker det. Over Raadets Forhandlinger føres en Protokol, hvoraf Genpart tilstilles Ministeren for offentlige Arbejder og Raadets Medlemmer.

Til Deltagelse i Moderne, dog uden Stemmeret, kan Raadets Formand eller et Flertal af dets Medlemmer tilkalde særlige sagkyndige.

II. Overgangsbestemmelse, Ophævelse af ældre Lovbestemmelser m. m.

§ 10.

Der tillægges som hidtil de Tjenestemænd, der i Medfør af Bestemmelserne i § 13, Punkt 1, i Lov Nr. 113 af 27. Maj 1908, gentagne i §§ 21—27 i den under 27. Maj 1908 optrykte Lov Nr. 81 af 15. Maj 1903 om Statsbanernes Ordning har oppebaaret Andel i Statsbanernes Udbytte, en aarlig personlig Godtgørelse, svarende til Gennemsnittet af de Andele, som i Medfør af nævnte Regler aarlig har været udbetalte til Tjenestemænd i de Stillinger, de paagældende beklædte paa det Tidspunkt, da Lov Nr. 133 af 10. Maj 1915 traadte i Kraft.

Denne personlige Godtgørelse skal paa tilsvarende Maade, som det er sket efter Lov Nr. 133 af 10. Maj 1915 § 15, efterhaanden ned sættes med de Beløb, hvormed vedkommendes Lønning stiger ved Overgang til højere lønnede Stillinger under Statsbanerne, og bortfalder aldeles, naar deres Lønning under de anførte Forhold bliver lig med eller overstiger Summen af deres sidst oppebaarne Løn i den tidligere Stilling og Erstatningen for Andel i Statsbanernes Udbytte.

Den nævnte Godtgørelse udbetales den 31. Marts hvert Aar for det sidst forløbne Finansaar.

Godtgørelsen tilkommer kun saadanne, som har været ansat ved Statsbanerne inden 1. April 1914 og i hele det paagældende Driftsaar har gjort Tjeneste i en af de Stillinger, som gav Ret til Udbytteandel, i hvilken Henseende en Stilling som Afdelingschef ved Statsbanerne skal regnes lige med en Stilling som Direktør.

§ 11.

Bestemmelserne i Lov Nr. 133 af 10. Maj 1915, saaledes som denne er ændret ved Lov Nr. 489 af 12. September 1919 § 581 ophæves, dog at Lovens Regler vedrørende Hovedrevisor forbliver i Kraft, indtil en almindelig Ordning af Statens Regnskabsvæsen og Revision maatte blive gennemført.

RANGERMASKINESPØRGSMAALET

I sin Kommentar til min Artikel i D. L. T. Nr. 17 mener Bladets Redaktion, jeg gaar uden om Spørgsmaalet om Anvisning paa en fremkommelig Vej til Fører paa alle Rangermaskiner, samt udleder af min Artikel, at jeg ikke vil afvise enhver Tale om en Mellemstilling.

For saa vidt har Hr. Redaktøren Ret. Min Artikel tog Sigte paa, at denne Sag kunde Hovedbestyrelsen nok faa gennemført, ud fra den Betragtning, at den nuværende Regering vilde være lydhør overfor Lokomotivmændenes retfærdige Krav. For undertegnede eller andre af Organisationens Medlemmer, at anvise en mere fremkommelig Vej til Fører paa Rangermaskinerne er ret vanskeligt. At den hidtil fulgte Vej er trang og med sejt Udholdenhed er befaret af Ledelsen skal villigt indrømmes, men den har dog hidtil ført til positive Resultater. Men skulde det vise sig, at Vejen bliver ufarbar, bestaar Hovedbestyrelsen jo af Mænd med kolde, klare Hjerner, og der kunde vel nok iværksættes en effektiv Blokade af disse Rangermaskiner, for under saadanne Forhold vilde ingen Lokomotivmand tilsmudse sine Fingre paa nævnte Maskine, et saadant Individ findes nemlig ikke indenfor Organisationens Rækker.

Hvad angaar mit Syn paa en Mellemstilling, da har jeg i sin Tid i D. L. T. præciseret det. Administrationens Tilbud, som i sin Tid blev skitseret for Medlemmerne, var en Indrømmelse af de ældste Lokomotivfyrbøderes uretfærdige Behandling, men lønmæssigt set byder det for lidt. Skal Lokomotivpersonalet være daarlignere behandlet i Danmark end andre civiliserede Landes Lokomotivmænd, og fravige Idealet Lokomotivfører paa alle Maskiner, og modtage en Mellemstilling i Stedet, bør denne være i samme Lønsats og Bogstav som Vognmestre.

B. 34.

I den Diskussion, som i den senre Tid har fundet Sted i D. L. T. angaaende Betjening af Rangermaskiner, har sikkert mange af Lokomotivfyrbøderne, ved de Svar, som Redaktøren har givet paa de forskellige Indlæg, faaet det Indtryk, at det er en Sag, som man fra Hovedbestyrelsens Side meget nødtigt vil røre ved. Redaktøren vil, for at bruge en af hans egne Vittigheder, gerne ud med sin Hjelpevogn, men aabenbart kun ved mindre Sporafløb, ikke saa gerne hvor Arbejdet er for stort og Vejen synes ham ufremkommelig. I sin Kommentar til »Signal«s Artikel i Nr. 16 spørger han Indsenderen om han tror, at Hr. Friis-Skotte, fordi han er Socialdemokrat uden videre vil blæse Statsbanernes ansvarlige Ledelse et Stykke. Man maa maaske dertil anføre, at Ministeren jo selv er Fagmand, Jernbanemand, dette blev forøvrigt stærkt fremhævet i »Social-Demokraten« kort efter Ministerens Udnævnelse. Naar man tager dette i Betragtning, skulde man vel forvente, at Ministeren, som jo er den øverste ansvarlige for D. S. B., uden Vanskelighed vilde forstaa det uretfærdige i at lønne en Mand, som gør Lokomotivførerarbejde med Lokomotivfyrbøderløn, eller f. Eks. en Mand, som gør en Trafikkontrolørs Arbejde med en Trafikassistentens Løn. Det kan næppe være vanskeligt for Organisationens dygtige Ledere at faa en Arbejdsminister til at indse det, og saa blev Vejen maaske fremkommelig.

J. M.

Hr. J. M. har ikke Lov til at sige, at man faar Indtryk af, at Hovedbestyrelsen meget nødtigt vil røre ved den Sag. Der er for nylig, kort før »Signal«s Artikel fremkom, af H. B. paany indsendt Skrivelse angaaende denne Sag. Den Sag er der blevet rørt ved og røres stadig ved, hvilket ikke turde være Hr. J. M. ubekendt. Vi har i vore Kommentarer advaret mod en altfor fremtrædende Optimisme, fordi vi har en socialdemokratisk Regering. Og da den sædvanlige Vej er noget langsom, har vi ønsket at faa at vide, hvilke gode fremkommelige Veje

man kunde anvende, for hurtigere at naa Maallet — som for os alle er det samme. Og derfor er, som det vil ses ovenfor, af B 34 stillet Forslag om en Vej, som vi paa nærværende Tidspunkt ikke skal udtale os om. Til Hr. J. M. skal vi endvidere sige, at det er vor Opgave til Tider at køre ud med Hjelpevognen, naar Folk er kommen paa galt Spor og er løbet paa Gulvet. Og den Hjelpevogn bør Hr. J. M. være glad for, fordi den beredvillig stilles til hans Disposition, naar det er galt fat. Den Naivitet, Hr. J. M. lægger for Dagen i sin Notits er forbløffende. »Man skulde vel kunne forvente, at Ministeren uden Vanskelighed vilde forstaa det uretfærdige i —« at lønne en Mand som Lokomotivfyrbøder, der gør Lokomotivførertjeneste, og naar han saa havde forstaaet det, saa blev Vejen fremkommelig — til at faa Førere paa alle Rangermaskiner. — Ak! ja! — Var det blot saa let. —

Red.

#### INTEREUROPÆISK LOKOMOTIVMANDS SAMMENKOMST I BERLIN DEN 4.—6. AUGUST 1924

Vor tyske Broderorganisation havde afvigte Efteaar indbudt de fleste europæiske Lokomotivmandsorganisationer til et Møde i Berlin, hvor der skulde været drøftet de forskellige Landes Forhold og Stilling i de vigtigste Spørgsmaal, saasom Løn-, Tjenestetids-, Uniforms-, Bedriftsraadsspørgsmaal, Retsordning o. a. Paa Grund af, at det i Tyskland trak op til indrepolitisk Krise, hvilken Krise mulig kunde føre Uroligheder med sig, aflystes Mødet den Gang, og var der nu paany udsendt Indbydelse til de forskellige Landes Organisationer. I Modsætning til i Efteraaret var der ikke til dette Møde fastsat noget bestemt Arbejdsprogram. Mødet var lagt til de angivne Dage, for at spare Deltagerne en Del Rejse, idet nemlig Internationalt Transportarbejder-Forbund afholdt Kongres i Hamborg fra den 7.—12. August, og da en Del af Deltagerne skulde til denne Kongres, sparedes altsaa en Rejse.

Medens Svejts, Holland, Danmark og Norge af forskellige Aarsager ikke kunde deltage, var følgende Lande og Organisationer repræsenterede:

England ved Formanden, Hr. Humphreys, Hovedbestyrelsesmedlemmerne Mackereth og Jenkins, samt Generalsekretæren, Hr. Bromley; Østrig ved Herrerne Smeykal og Zwenk; Sverrig ved Formanden, Hr. Borgstedt; Nordisk Lokomotivmands Forbund ved Præsidenten Hr. Mortensen; fra tysk Side deltog foruden Hoved-

bestyrelsen Hr. Farber, tidligere Sekretær i den tyske Lokomotivmands Organisation, nu i »Reichsgewerkschaft«, Formanden for det øverste Bedriftsraad Lokf. Sixtus og Organisations Bremsesagkyndige Hr. Fischer. Endelig var undertegnede til Stede som Tolk for N. L. F.

Moderne, der afholdtes i den tyske Organisations Lokaler, aabnedes af den tyske Organisations Formand Hr. Sperlbaum, idet han bød de tilstedeværende Repræsentanter hjertelig Velkommen; et særligt Velkomstord rettedes til de Repræsentanter, der ikke tidligere havde været i Berlin, nemlig Repræsentanterne fra England, N. L. F. og Sverrig.

Taleren gav en Oversigt over sin Organisations Opbygning, og meddelte forskelligt om denne og de øvrige tyske Tjenestemandsgorganisationer. Lokomotivmændenes Organisation var, som den første Tjenestemandsgorganisation stiftet i 1867 med ca. 200 Medlemmer. I Øjeblikket er Medlemstallet ca. 75 000, fordelte i 448 Afdelinger.

Hr. Sperlbaum sluttede med at udtale Haabet om, at det Baand — Skinnestregene — der forbinder alle de forskellige Lande og deres Beboere hele Jorden over ogsaa maatte bringe Lokomotivmændene sammen, saa den nu paa-begyndte internationale Forbindelse mellem disse ikke maatte briste, men tværtimod udvides og udbygges til Gavn for vor Stand.

Reichert, Berlin, redegjorde for, hvorledes Tysklands Lokomotivmænd var kommet i officiel Forbindelse med Udlandets Broderorganisationer. En af deres Organisations Grene — Retsbeskyttelsen eller Retshjælpen — fungerede saa tilfredsstillende, at der var dannet en Afdeling i Innsbruck i Tyrol (Østrig), paa denne Maade var Ledelsen gennem de østrigske Medlemmer kommet i Forbindelse med den østrigske Ledelse; men Verdenskrigen standsede alle Venskabsforbindelser, og først efter Krigen har der igen været Tid til at tænke derpaa.

De næste Traade i Forbindelsen med andre Lande knyttedes til Danmark — paa Danmarks Foranledning —; Dansk Lokomotivmands Forening havde ved en Repræsentant ladet den tyske Organisation forstaa, at man i Danmark var villig til at virke for Anbringelse af tyske Tjenestemænds Børn, havde dernæst indbudt den tyske Organisation til sit Delegeretmøde, og de to nævnte Lande, Østrig og Danmark viste da tyske Kolleger den Ære at lade sig repræsentere paa den tyske Organisations Kongres i Würzburg. De af disse to Landes Repræsentanter paa Kongressen fremsatte Udtalelser vakte et saadant Bifald blandt Medlemmerne, at det besluttedes at søge yderligere Orientering til udenlandske Broderorganisationer. Taleren havde kort derefter været i København for at

deltage i N. L. F.s Kongres, og havde her lært svenske og norske Kolleger at kende. Det betonedes, at tyske Lokomotivmænd skyldte de skandinaviske Landes Beboere overordentlig megen Tak for deres Medvirkning til, ved Hjælp til de uskyldige Børn, at udslette Krigens Hungerrædsler; men særlig takskyldig var den tyske Lokomotivmandsstand overfor Dansk Lokomotivmands Forening, fordi denne havde indset de tyske Fagfællers Nød, og givet dem en anelig Hjælp.

Senere var indledet Forbindelse med Kollegerne i Svejs og Holland, og sidst (gennem Lokf. Farber, hvis Datter er gift i England) med engelske Fagfæller. Da saa Ruhrbesættelsen kom, tvang Nøden den tyske Organisation til at henvende sig til alle de dem bekendte Organisationer om Støtte, en Henvendelse, der overalt fandt Forstaaelse. Saavel England som Sverige, Norge og Danmark, ja selv Østrig, havde hjulpet med Pengemidler. Fra England var modtaget et stort Laan, et Laan, der netop paa Grund af Ruhrbesættelsen, ikke alene var af økonomisk, men tillige i høj Grad af moralsk Virkning.

(Fortsættes.)

## FORBEDRING AF KRONENS KØBEEVNE FOREDRAG I NATIONALØKONOMISK FORENING AF EJNAR COHN

(Sluttet).

For Eksempel kunde et bestemt Antal af de Obligationer, der indkøbes, af en Kømand være deponeret som Sikkerhed for Laan, og han kunde have saa mange andre i Behold, at han kunde erstatte dem, han skulde afgive, med disse andre; i saa Fald vilde hans Kredit forblive uforandret i Omfang. Imidlertid har det Forslag, der forelaa for den gamle Rigsdag, formentlig i Betragtning af de betydelige og uoverskuelige Finansieringsvanskeligheder, der kunde fremkomme, om man opkrævede en Formueafgift paa 440 Mill. Kr. i Løbet af eet Aar, som Alternativ tænkt Afgiften opkrævet over fem Aar. Herved menes det, at Afgiften vilde falde inden for den aarlige Forrentning af Formuen og saaledes kun virke som et Tillæg til Indkomstskatten. Men hvis dette skete, vilde for det første Forslagets valutaforbedrende Virkning formentlig blive meget mindre, hvad vistnok maa siges at være af det gode; jeg tror ikke, nogen Mand i dette Land vil vove, selv midlertidigt at tage 440 Mill. Kr. ud af Erhvervslivet og flytte om med dem. Men yderligere vil saa opstaa det Spørgsmaal: Hvorfor skal kun Personer, der har over 50 000 Kr. Formue deltage i Valutaens Forbedring. Hvor-

for skal alle de, der sidder med gode Mellemindtægter, men hvis Formue er under 50 000 Kr., ganske frit faa foræret en Forbedring af Kronens Købeevne. Robespierre skal have sagt, at det var en Forhaanelse mod en Borger at fritage ham for Skat; at det var ikke blot en Pligt men ogsaa en Ret for Borgerne at deltage i de til Statshusholdningen fornødne Udgifter. Det er en Betragtning, som synes mig naturlig at erindre, overfor en Mulighed som denne.

Men til alt dette kommer, at man skal lade vræe at skræmme Sparsommeligheden. Jeg skal villigt indrømme, at jeg hører til dem, der tror, at de fleste Mennesker sparer, ligesom Hvepsene bygger Rede; tager man Opsparingen fra dem, bygger de den op igen. Men der kunde maaske være en Del, der lod sig skræmme, som i deres eget Indre havde saa meget at overvinde for at føre Sparsommeligheden igennem, at de faldt for Fristelsen og lod fem være lige. Jeg tror, at man skal omgaas Opsparingen med Varsomhed, ikke saa meget for Kapitalisternes som for Kapitalens Skyld.

Af hvad jeg nys har sagt om Sparsommelighed følger ogsaa, at jeg ikke har stor Tiltro til Diskontoens Højde som afgørende for Opsparingens Intensitet. Jeg tror, det er sjældent Folk lader sig friste af en højere Rente til større Sparsommelighed; snarere kunde man maaske sige, at de fleste sparer — gennem Forsikring eller paa anden Maade — for til sin Tid at sikre sig selv eller deres efterladte et forud fastsat bestemt Beløb, saa vil de opspare jo mere des lavere Renten er. Dette faar nu imidlertid være, hvad det er. Denne Side af Sagen ligger forsaavidt uden for mit Emne, som jeg her taler om Kronens Købeevne, og jeg som før nævnt ikke mener, at denne i noget betydende Omfang eller i kortere Tid kan paa-virkes af Sparsommelighed. Men Diskontoen har i denne Sammenhæng andre og væsentlige Opgaver. Dels vil det imellem Lande, der nyder hinandens Tillid, være afgørende for Kapitalens Bevægelser, hvilket Land der byder den højeste Forrentning. I den klassiske Gulddæknings-teori spiller derfor Diskontoen den Rolle at standse Udstrømningen af Guld ved at trække fremmede Kapitaler til, og derved bringe en Lettelse paa Valutamarkedet og et Fald i Varepriserne til disse kommer paa Højde med de øvrige Guldlandes, og Guldets Udstrømning standser. Men en Forhøjelse af Diskontoen har ogsaa den Opgave at lægge en Dæmper paa Produktionen og derigennem paa Forbruget ved at tvinge en Del Virksomheder til at gaa langsommere frem paa Grund af de større Driftsomkostninger. Diskontoforhøjelsen virker i denne Sammenhæng som en Kreditindskræn-

ning og har her sin fuldt legitime Opgave. Naturligvis skal den anvendes med Forsigtighed, og naturligvis er det menigsløst at forhøje Diskontoen samtidig med, at man forøger Udlånene, men Diskontoen er et Middel mellem flere til at bringe Kapitalbehovet og Kapitaltilbudet i Ligevægt, og man opnaar i bedste Fald Inflation ved at nægte Seddelbanken Ret til at anvende Diskontomidlet efter sit bedste Skøn. Sagkyndigkommissionen har endog i sit Forslag til Reglerne for den nye tyske Guld-Rigsbank fastsat Bestemmelser, hvorefter Diskontoen automatisk skal stige, naar Bankens Reserver gaar under en vis Grænse. Jeg tror, man i nogen Grad har forset sig paa Diskontoen i den offentlige Diskussion her til Lands, og man kunde dog maaske opstille det Spørgsmaal, om det f. Eks. ikke havde været nok saa fordelagtigt for det samfundsmæssigt saa betydningsfulde Byggeri, om man ved Landmandsbank-Rekonstruktionen i September 1920 havde sat Diskontoen væsentligt op over de 5 pCt., man da noterede, og saaledes ganske vist havde faaet et Fald i Obligationskurserne, men utvivlsomt samtidig havde sluppet for en Del af den Inflation, der stammer fra denne Rekonstruktion og som har ført med sig, at vi nu betaler Træ med svenske Kroner til 160 mod da 120 og Kul og Jern med Sterling til 26 mod da til 20½. Jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa, men blot nævne, at den hele Obligationsmasse er saa stor, og saa meget af den ligger fast, saaledes at en Stigning i Diskontoen ikke paa langt nær giver sig et tilsvarende Udslag i Obligationskursernes Nedgang.

Om Gulddækning og Guldindløsning har jeg ikke meget at sige. Jeg har sagt, hvad jeg mener derom i et Par Anmeldelser i sidste Hefte af Nationaløkonomisk Tidsskrift, og skal derfor her blot erindre om, at den fælles Guldfod, Verden havde siden Midten af 1870'erne, medførte, at Priserne bevægede sig ens i alle Lande; men Guldet kunde naturligvis ikke sikre et uforanderligt Prisniveau, og kan det formentlig endnu mindre i Fremtiden. Guldindløsningen kan da foruden at tilfredsstille et mystisk Behov i Menneskers Sind, kun lægge et Pres paa Centralbankerne til gennem deres Diskonto- og Udlåanspolitik og gennem Optagelse af Laan i Udlandet at holde Priserne i Niveau med andre Guldlandes. Prof. Axel Nielsen har i en Afhandling i Valutakonferencens Forhandlinger vist, at i mange Aar før Krigen var den klassiske Forudsætning for Guldindløsningen: Gennem Diskontoen at regulere Guldets Bevægelser fra Land til Land i Virkeligheden sat ud af Kraft her i Landet og erstattet med Optagelse af fremmede Laan naar Guldet truede med at ville strømme ud.

Hvis Genoptagelse af Guldindløseligheden skal betyde, at vi igen skal lade Prisniveauet være bestemt af Guldet, er jeg en Modstander af at gaa tilbage til Guldindløselighed. Jeg tror, at man fra alle Sider ønsker, at Prisniveauet skal ligge fast; men fra Midten af 1890'erne indtil Verdenskrigens Udbrud steg Priserne maalt i Guld med henved 50 pCt., og er i de derefter forløbne 10 Aar steget med lige saa meget paa ny. En saadan Værdimaaler anser jeg for lidet svarende til Fornaalet, og de nedarvede Forestillinger om Guldprisen som alle Prisers Generalnævner bygger da ogsaa paa den Forudsætning, at Guldets Værdi ikke forandrer sig (jfr. Ricardo). I Virkeligheden er vi gennem vore Pristal som maa kunne gøres bedre, mere omfattende endnu end de er, i Stand til at give en Erstatning for Guldet.

Jeg mener, at naar vi først er kommet til Leje i det Prisniveau, vi ønsker, bør vi blive der. Den Bankpolitik, der skal føres, skal da gaa ud paa, at Pristallet holdes ret nær uforandret. Det er selvfølgelig ikke Meningen, at der ikke kan komme mindre Svingninger, vi er blevne saa vante til at betragte Prisforandringer som Resultater af Forandringer i Pengenes Mængde, at vi næsten har glemt, at forbigaaende Prisændringer ogsaa kan opstaa ved svigtende Udbud af Varer (vi har i det sidste Aar set det med Bomuld og Sukker), og en saadan Prisstigning skal naturligvis ikke ophæves ved en forøget Udlaansvirksomhed. Men den moderne Statistik er i Stand til at vejlede meget langt paa disse Omraader. Under et saadant jævnt Prisniveau var det for det første muligt altid at føre en næsten rigtig Bankpolitik. Hvis der viste sig Tegn til en almindelig Stigning eller Fald i Prisniveauet, maatte i givet Fald Krediten indskrænkes eller udvides for at modvirke disse Bevægelser, og for at opnaa den rette Fordeling af Produktionen imellem Forbrugsgoder og Kapitalgoder. Jeg skal ikke komme dybere ind paa disse Spørgsmaal her; om Prisstigningen og Kreditindskrænkning har jeg talt nok; om Prisfaldet vil jeg kun sige, at forsaavidt der opstaar et Prisfald paa Grund af, at Forholdet mellem Varemængde og Pengemængde ændres ved en stigende Varemængde, er det rimeligt ved en Kreditudvidelse og en Diskontonedsættelse at give flere Del i de fremkommende Varer og at flytte en Del af Produktionen over paa Tilvirkning af Kapitalgoder: Fabriker, Maskiner o. s. v. Men jeg er en Tilhænger af det stabile Prisniveau, ikke blot fordi jeg anser det for at afgive en nødvendig Prøve paa, om den Bankpolitik, der føres, er rigtig, men ogsaa fordi kun det stabile Prisniveau giver Sikkerhed for, at enhver faar den Del af Samfundsudbyttet, han har erhvervet sig Ret

til. Hvad nytter det alle Arbejdere og fastlønnede, at de tilkæmper sig en større Lon, naar de Dagen efter ser denne forsvinde i stigende Priser, og hvorfor skal Samfundet betale de store Risikopræmier, som Erhvervslivet beregner sig for at være dækkede mod store Prisfald. Men sidst og mest er jeg en Tilhænger af det uforanderlige Prisniveau, fordi den, der sparer, skal have det tilbage igen, han har sparet op. Det moderne Samfund har en fremragende Retsbeskyttelse, et omfattende Forsikringsvæsen, brand- og dirkefri Bankboxer o. s. v. Hvad nytter det alt, hvis vi ikke er sikrede imod, at Værdierne, som ikke kan brænde, ikke kan stjæles, og som vi har Vished for bliver tilbagebetalt om et vist Aaremaal, i Mellemtiden enten er blevne til Støv gennem en Prisstigning eller gennem et Prisfald lægger en utaalelig Byrde paa det producerende Erhvervsliv. Prof. Cassel har nylig (Skandinaviska Kreditaktiebolagets Kvartalsskrift, April 1924) fæstet Opmærksomheden paa de Vanskeligheder, der kan opstaa med Hensyn til Tilvejebringelse af den fornødne Kapital, naar der maatte blive tilvejebragt sikre Tilstande i Mellemeuropa. Jeg anser Spørgsmaalet om at skaffe tilstrækkelig og billig Kapital for at være det betydningsfuldeste økonomiske Spørgsmaal, vi staar over for; deraf afhænger i stort Omfang, om vi kan beskæftige vor voksende Befolkning og faa den økonomisk, socialt og menneskeligt lige ulidelige Arbejdsløshed reduceret til et Minimum. For Opsparingens, Kapitaldannelse og Kapitalanvendelsens Skyld er jeg en Tilhænger af det stabile Prisniveau.

Men som før sagt, det stabile Prisniveau er jo foreløbig et Fremtidshaab her til Lands. Vi skal først ned til Verdensmarkedets Niveau. Og da det vel ventes af mig, at jeg skal sige noget om Udsigterne hertil, og da man formentlig ogsaa kan fastslaa et og andet til Bedømmelse af vore Muligheder herfor, vil jeg imødekomme Forventningen, idet jeg naturligvis er fuldt klar over, at stort mere end Gætteværk kan det ikke blive. Niels Bohr er i Stand til at fastslaa Lovene for Atomernes Bevægelsesbaner i en Molekule, men hvad skal den stakels Nationaløkonom gøre, der maa se paa, at Værdien af Sterling, den Mont, hvori den største Del af Menneskeheden maaler sit økonomiske Vel og Ve, at denne Værdi forandrer sig kendeligt, fordi Mr. Mac Donald tager høj Hat paa for at gaa til Konference med sin Konge.

Imidlertid, jeg tror Udsigterne for en Bedring af Kronens Købeevne er gode. For det første har Staten meget smaa Beholdninger, saaledes at der ikke ad den Vej kan bringes ny Købekraft ud i Markedet. Dernæst er de private Bankers Kreditgivningsevne stærkt beslagent

lagt; de kan ikke heller skabe ny Købekraft. Og efter at Nationalbanken ved sit Cirkulære af 6. Marts d. A. med saa stor Styrke er gaaet ind i en Kreditindskrænkningsspolitik, er der altsaa ogsaa Sikkerhed for, at Banken ikke lader sig overtale til Udvidelser af sine Udlaan. I Virkeligheden ligger Forholdet efter min Mening saaledes, at en Tilvejebringelse af Ligevægt paa Statsbudgettet — og ved Tilvejebringelse af en saadan Ligevægt kunde man maaske nok (om fornuddent) finde nogle Varer, der lod sig importregulere og toldbeskatte samtidigt — ved Tilvejebringelse af en saadan Ligevægt og Oparbejdelse af et passende Overskud til en begyndende Afbetaling af de 40 Mill. Kr., som Staten laante Nationalbanken ved Landmandsbankrekonstruktionen, vilde man have givet Deflationen en saa stærk Støtte, som det vistnok er forsvarligt at gøre for at undgaa et fuldstændig Styrt. Det er naturligvis vanskeligt at anføre Tal, men jeg skulde dog tro, at for at komme ned paa det nuværende amerikansk-svenske Prisniveau vilde det være nødvendigt, at Nationalbanken nedbragte sine Udlaan, der nu er ca. 450 Mill. Kr. til omkring 250 Mill. Kr. Og da jeg f. Eks. kunde tænke mig, at 4 Aar var en passende Tid til at fuldføre Deflationen — af Hensyn til Byggeriet er det ønskeligt saa snart som muligt at komme ned til det Prisniveau, vi vil blive paa — skulde Bankens Udlaan altsaa formindskes med ca. 50 Mill. Kr. om Aaret og Prisniveauet falde med 6 à 8 pCt. aarlig. Jeg tror, at hvis Regering og Lovgivningsmagt udtrykkelig, paa samme Maade som i England i 1819 og som nu ved Nytaarstid i Sverige, tilkendegav sin Vilje til, at en saadan Prisnedgang skulde iværksættes, og hvis Staten yderligere hjalp til ved at tilvejebringe saa stort et Overskud i de to første Aar, at der hvert Aar kunde afbetales og tilintetgøres 20 Mill. Kr. af Gælden til Nationalbanken, saa vilde vi senest i Foraaret 1928 have Kronen i Paritet med Dollars og svenske Kroner, naturligvis forudsat, at disse ikke i Mellemtiden var steget stærkt fra det Niveau, paa hvilket de nu ligger. Yderligere kunde jeg jo tænke mig, at et og andet Punkt af Valutakonferencens Fællesudtalelse med Fordel paany kunde tages op. Jeg tænker navnlig paa en Foranstaltning som Forbudet mod Prisaftaler, hvis Gennemførelse synes mig meget paakrævet, og som vilde støtte Virkningerne af Kreditindskrænkningen, foruden at det vilde betyde en haardt tiltrængt Beskyttelse for Forbrugerne.

Hermed skal jeg slutte, og jeg kan gøre det med Ricardos Slutningsord fra »High price of Bullion«. Det hedder der saaledes: »Det staar mig klart, at jeg ikke har øget den Sum af Viden, som mange dygtige Økonomer har be-

nyttet ved Belysningen af dette vigtige Emne. Det har heller ikke været mit Maal. Jeg har ønsket at give en rolig og upartisk Udredning af et Spørgsmaal, der er af stor Vigtighed for Samfundet, og hvis Vanrøgt kan faa saadanne Følger, som enhver der holder af sit Land kan komme til at beklage«.

## AFDØDE DR. INGENIØR VILHELM SCHMIDT.

Ved Otto Bendixen.

Vi bragte nylig i »Dansk Lokomotiv Tidende«, Nr. 13, 1924, en Meddelelse om *Bygningsruud, Dr., Ingeniør Wilhelm Schmidt's Død* og en Omtale af hans Liv og Virke. Han var, som bekendt, en af de største Banebrydere inden for den tyske Teknik og Grundlægger af det Schmidtske Overhederselskab i Cassel. Han opnaaede overraskende Resultater ved Konstruktioner af Dampmaskiner med overhedet Damp, og af den største Betydning for hele Verdens Økonomi blev det af ham konstruerede *Overhederlokomotiv*, Lokomotivet med overhedet Damp.

Som man maaske vil erindre stod der bl. a. i Omtalen af *Wilhelm Schmidt's* Liv og Virke, at hans Genialitet gjorde sig særligt gældende i hans Venners og Medarbejderes snævre Kreds, og at ingen, som kom i Berøring med ham, kunde unddrage sig hans stærke Personligheds Indflydelse. Han var gennemtrængt af en dyb Fromhed og fast overbevisning om, at han ved Guds Naade var kaldet til at hjælpe Menneskeheden ved sit Arbejde. —

Dette sidste har vi fra anden Side faaet yderligere bekræftet og uddybet, idet den tyske Forfatter, *Gustav Stretzer*, i sin Bog »*Geheimnisse des Seelenlebens*«, Sjælelivets Hemmeligheder, fortæller om et Samvær i nogen Tid med *Wilhelm Schmidt*. Da det giver et yderligere og smukt Indblik i hans Personlighed og bekræfter ovenstaaende, skal vi i det følgende gengive, hvad den tyske Forfatter skriver herom.

... Medens jeg nu en Gang er ved at fortælle, vil jeg tilføje en egen Oplevelse, som maaske rettere kunde være berettet i Bogen som Vision. Alle disse Syn eller Fænomener gaar dog, som jeg allerede har betonet, over i hinanden.

I Foraaret 1914 havde jeg den Lykke en Uge igennem at være sammen med en betydelig Mand paa en Kuranstalt i Schwartzwald, Ingeniør, Dr. Wilhelm Schmidt, Opfinderen af Overheder-Dampmaskinen. Det var mig alle-

rede for flere Aar siden gennem Aviserne bekendt, at denne Opfindelse var af den største Betydning for Lokomotivets Konstruktion, at i Løbet af faa Aar allerede 30 000 Lokomotiver var forsynet med denne nye Indretning, og at det preussiske Jernbaneministerium havde erklæret herved i Løbet af 5 Aar at have sparet 30 Millioner Mark i Driftsomkostninger, ligeledes at Opfinderen havde Patent i alle Jordens Lande o. s. v.

Den stilfærdige midaldrene Herre var en meget sympatetisk Personlighed, fin og beskednen i sit Væsen (alle virkelig betydelige Folk er beskedne). Han opfyldte min Bøn om i en Kreds af Professorer, Fabrikanter, Læger og vore Damer at forklare sin Opfindelser, og han gjorde det paa den ham egne stille og venlige Maade. Jeg omtaler det hele saa omstændeligt forud for passende at forberede Læserne paa Overraskelser. Han begyndte sin hyggelige Fortælling med en kostelig Selvironi. (Jeg forudskikker, at jeg havde udbedt mig og faaet Tilladelse til lejlighedsvis at offentliggøre hans Meddelelser.) Altsaa: »Jeg er mine Syners Kleinsmedesvend. Lystig Latter i Kredsen. En Herre sagde: »Min Hr. Doktor!« — »Ja den Titel har jeg faaet af en teknisk Højskole for Opfindelsen af en ny Guldvægt. Men optag min Erklæring alvorlig. De har vel allerede bemærket, at jeg ikke engang taler rigtig Tysk.« Og da passiarede han om sin Lærlinge- og Svendetid. »Jeg har aldrig lært at tegne; men naar mine Konstruktører skrive Ark fulde af Tal, ser jeg Resultatet længe inden de er færdige, og det er hver Gang rigtigt. Og ligeledes ser jeg det *forud*, som De kalder mine Opfindelser. Allerede som Lærling og Svend saa jeg saadanne Billeder, de svævede i Luften eller viste sig som Tegninger paa Væggen. Da forsvandt de og dukkede først ukaldede frem efter 10, 20 eller nu efter 30 Aars Forløb.« — Han skildrede Tildragelsen udførligt, gjorde en Pause og lod sig bringe The, medens vi atter tændte de udgaaede Cigarer. Jeg tillod mig Bemærkning: »Saaledes saa ogsaa Erwin von Steinbach efter Sagnet Münsteren færdig for sig, inden han havde begyndt at tegne Byggeplanen; og om Raffael bliver fortalt, at han havde set et af sine bedste Madonnabilleder saa tydeligt paa den tomme Væg i sit Atelier forinden, at han havde raabt til en Besøgende: »Gaa til Side ellers ser jeg ikke Billedet!« — Og Professor Wurster fra Tübingen føjede hertil: »Det er alle Geniers *intuitive* (umiddelbart iagttagende) *Syn*, en vidunderlig Gudsgave.«

»Ak nej!« fortsatte nu Dr. Schmidt, »jeg er hverken et Geni eller en Kunstner. Paa den enklest tænkelige Maade er Planerne kommet til mine Opfindelser. Med Overheder-Dampmaski-

nen var det saaledes: Jeg følte mig en Morgen elendig dødtræt og stod ved mit Vindue. Det var en kølig Dag, Vinduesruderne var overtrukket med Fugtighed. Da dukkede pludselig den Tanke sig frem i mit Hoved: Hvormegen Varme bliver koldt bunden i en Maskine derved, at Vanddampene bedækker Kedlens Vægge? Og samtidig steg et *forkængst glemt Billede* fra min Ungdomstid op i mig, og som havde vist mig gennem hvilken Indretning den Vanddamp, som afsætter sig i en Maskine, kunde undgaas og omsættes i Kraft. *Billedet* var indvendig fra atter kaldt til Live for mig, men den tekniske Konstruktion forvirrede sig i mit Hoved. Da tog jeg en Bil og kørte i Timevis gennem en ensom Egn, saa hverken til højre eller venstre, men grublede. Forgæves! Alt udviskedes. Om Aftenen sent sad jeg endnu meget udmattet i mit Værelse. Da viste ganske pludselig klart og tydeligt *Konstruktionen* sig, som en paa Væggen underkastet Projektion. Jeg lod min bedste Tegner vække og dikterede ham, stadig med Billedet i Syne (men kun jeg saa det), alle Linier og Maal. Det varede derefter endnu Maaneder inden Modelen og alle Konstruktionsberegninger blev færdige, men *Billedet* havde været fuldkommen *rigtigt*.«

Saaledes fortæller altsaa den tyske Forfatter om sit Samvær med Dr., Ingeniør Wilhelm Schmidt, og man vil forstaa, at det ikke var uden Grund, at han var overbevist om, at han ved Guds Naade var kaldet til at hjælpe Menneskeheden ved sit Arbejde.



## 25 AARS JUBILÆUM

Den 1. Oktober 1924 kan følgende Lokomotivførere fejre 25 Aarsdagen for deres Ansættelse som Lokomotivmænd:

A. F. Møller, Kongevejen 24, *Helsingør*, H. H. Hansen, Nygade 14, *Kalundborg*, og S. A. Sørensen, Skansegade 20, *Frederikshavn*.

## LOKOMOTIVFYRBØDERKREDSEN

Afdelings-Kassererne bedes sammen med Kontingentet for Juli Kvt. sende Bidragene til Opholdsværelsernes Udsmykning (20 Øre pr. Medlem pr. 1. Juli).

Carl Petersen.

## DØDSFALD

Fredag den 6. September begravedes Lokomotivfører S. P. Sørensen fra Skanderup Kirke, hvor Pastor Christensen udtalte pæne Ord over Afdøde og forrettede Jordpaakastelsen. Paa Opfordring af Kolleger i Skanderborg takkede Lokf. J. Busch i Aarhus Sørensen for hans gode Kammeratskab, og udtalte et Ære være hans Minde. Derefter bragte Fru Sørensens Svoger paa Familiens Vegne en Tak for den store Deltagelse.

B.



I Frederikshavn har Afdelingerne i sin Tid ansøgt II Distrikt om Indrettelse af et Vaskerum; og for at det skulde ligge indenfor Mulighedens Grænser, var Ansøgningen meget beskeden hvad Indhold angik; man søgte om at faa et Rum opslaaet af Brædder. Maskiningeniør Mansa, da han var heroppe, fandt at dette let kunde indrettes. Da man nu senere afkrævede Distriktet et Svar paa Ansøgningen, lød dette saaledes: »man savner Midler til Indrettelse af et saadant Vaskerum«. Man maa undres. Kommer man længere Syd paa, kan man se, at en Overbanemester udmærket kan faa Midler til Opførelse af et Cykleskur, endda med støbt Sokkel, til sin egen Cykel, men et Andragende fra nogle og tyve Maskinmænd om at faa, lad os kalde det et Læskur, at dække sig i mod Kulden, det kan ikke bevilges. Vi var saa naive at tro, at et Andragende i beskeden Form til Distriktet hurtigst vilde virke, men vi blev skuffede, men maa nu haabe paa Hovedbestyrelsens Arbejde i den Sag. Den kan ellers være barsk heroppe om Vinteren, men man maa trøste sig med, at med Kulde følger Mørke, saa kan man jo liste sig hjem med Skidtet paa og dér finde sig en lun Krog, hvor man kan vaske sig.

Til Slut en lille Forespørgsel til Redaktionen: De Medlemmer, som af Organisationen ved Lodtrækning faar udbetalt et Beløb (Stipendium), har de ingen Forpligtelse til Oplysning om, hvad de har iagttaget og set? eller kan man bare stikke Pengene i Lommen og holde Mund?

*Nysgerrig.*

Stipendiaterne skal afgive en Beretning om deres Iagttagelser.

*Red.*

## VASKERUMMET PAA GB.

Forholdene i Vaskerummet paa Gb. har nu i de sidste Aar fra Lokomotivførernes Side været en Kilde til Kritik, som sikkert bunder i, at man for ca. 3 Aar siden blev nødsaget til at give Lokomotivfyrbøderne Vaskerum sammen med D'hr. Lokomotivførere, grundet paa flere uheldige Forhold i Lokomotivfyrbødernes daværende Vaskerum, og som man fra Distriktchefens Side meget rigtig bemærkede overfor undertegnede, at man nok kunde vaske sig sammen, naar man, som paa Maskinen, lod Lokomotivføreren faa højre og Lokomotivfyrbøderen venstre Side, saa mente man, at det nok kunde glide uden altfor store Rivninger. Heri har man tilsyneladende taget fejl, idet Lokomotivførerafdelingens Formand har klaget til Distriktet over, at der er for lidt Plads i Vaskerummet for D'hr. Lokomotivførere og anbefaler at flytte Lokomotivfyrbøderne tilbage til deres gamle uheldige Vaskerum.

Nu har der, saavidt mig bekendt, aldrig manglet Plads for D'hr. Lokomotivførere i vort fælles Vaskerum, og har det en enkelt Gang passeret, saa havde der sikkert været en ledig Kumme hos Lokomotivfyrbøderne, og jeg tør garantere for, at der ikke er en Lokomotivfyrbøder, som vilde se skævt til vedkommende Lokomotivfører, om han havde vasket sig i venstre Side.

Til Gengæld tror jeg aldrig at en Lokomotivfyrbøder, som kender Forholdene paa Gb., har povet sig over i højre Side for at vaske sig.

Samtidig bliver der klaget over, at der er en ubehagelig Lugt, som man mener kommer fra Toilettet, som efter Anmodning er anbragt i samme Vaskerum. Det har jeg aldrig mærket siden man passer paa, at der er Klorkugler i Skaalen, og samtidig bliver der automatisk skyllet ud hvert Minut.

Det er blevet mig fortalt, at paa Københavns fineste Restaurationer har man Haandvask og Toilet anbragt paa samme Maade som i vore Vaskerum, og jeg tror sikkert ogsaa, at vi kan døje den Lugt, naar man samtidig tager i Betragtning den store Behagelighed det er, i Særdeleshed for Reservepersonalet.

*Johannes Knudsen.*

## FESTUDVALGET FOR DE KØBENHAVNSKE LOKOMOTIVFØRERAFDELINGER

Som fleraarigt Medlem af nævnte Udvalg vil jeg gerne tillade mig at fremsætte et Par Bemærkninger, men d'Hr. Lokomotivførere maa undskylde, det bliver ikke lutter Elskværdighed.

Som bekendt afholdes her ved Afdelingerne en Julefest, Foraarsbal samt en Sommerudflugt. Af disse Sammenkomster er Julefesten den eneste, som i økonomisk Henseende nogen-

lunde har kunnet balancere, det øvrige har stadig givet Underskud, som Afd. har maattet dække, — hvilket er uheldigt. Da der i København er cirka 300 Lokomotivførere, skulde man synes, at cirka 75 Medlemmer med Familie nok kunne give Møde, naar der disse faa Gang bliver trommet sammen til Fest; Udvalget var da fri for disse stadige Underskud.

Jeg ved vel, at København er en vanskelig By for Foreningsfestligheder af den Art, vi kan stille paa Benene; de store Foreninger med rigere Midler trækker sikkert gennem Bekendtskaber mange af vore Medlemmer med til deres Fester, og naar da vor egen Forening en enkelt Gang holder Fest, er d'Hr. overmætte af Fornøjelser. Jeg tillader mig dog at mene, at naar der holdes et Festudvalg, og naar dette ret ofte af forskellige bliver erindret om, at nu maa vi snart have et Bal o. s. v., saa har d'Hr. ogsaa en vis Pligt efter Evne at give Møde, ellers maa Udvalget hellere opløses, og Medlemmerne holde sig til private Fornøjelser. Udvalget har stadig beflittet sig paa at gøre Festerne saa gode som muligt, men naar man Gang efter Gang møder den ringe Tilslutning, maa d'Hr. forstaa, at Udvalget til Slut reagerer. I Fald vi kritikløs solgte Billetter til Per og Povl kunde Balancen vel nok opnaas, men i Erindring fra Fortiden, hvor der stadig maatte være et Par Mand disponible for at udvise mere eller mindre uheldige Deltagere, har gjort, at vi kun sælger Billetter til Medlemmer, deres Familie og Bekendte. Naar Udvalget altsaa gør sit til at hæve Niveauet, maa d'Hr. venligst støtte os ved at deltage.

Efter Forlydende ønsker Afdelingen ikke mere at dække Underskudet ved Festerne, det er jo ret hyggelige Udsigter, Udvalget gaar i Møde. I Fald, der blot kunde opnaas Enighed om at afse 25 Øre pr. Maaned, vilde Udvalget være over alle Genvordigheder, og kunde samtidig arrangere gode og billige Fornøjelser.

Noget maa der nu gøres, enten maa Medlemmerne møde mere talrigt, eller ogsaa noget i Retning af ovennævnte Forslag.

Østerbro, September 1924.

*Herm. Unschuld.*

Hvis det ærede Festudvalgsmedlem gaar rundt i den salige Tro, at den manglende Tilslutning til de af Udvalget projekterede Fornøjelser skyldes, at Lokomotivførerne er overmætte af Fornøjelser, tager han sandelig Fejl. — Nej, saaledes er Lokomotivmændene ikke økonomisk stillet, og det ved Hr. Unschuld meget godt, det ligger nok snarere saadan, at der ingen Trang er til de omtalte Festligheder, og hvis det er Tilfældet, hvad meget tyder paa, saa hold op med Festlighederne.

Smid de magiske Briller, Hr. Unschuld, med dem paa bliver Billedet af Lokomotivførerne forkert, og som Følge deraf Resultatet daarligt.

Prøv et Samarbejde med Lokomotivfyrbødene!

*Red.*

## KONG GEORG AF ENGLAND PAA LOKOMOTIVET!

Engelske Aviser beretter (i Slutningen af April) om, at Kong Georg den V for kort Tid siden har tilbagelagt den første Tur paa Lokomotivet med Regulatoren i Haanden. Det har herved paa ingen Maade drejet sig om blot et forfængeligt Legeværk, som ikke skulde tages alvorligt, men Kongen har, efter behørig Instruktion, og under Tilsyn af vedkommende Jernbaneselskabs Overmaskiningeniør, med den største Opmærksomhed alene kørt Lokomotivet over en Del af Strækningen. Dronningen, som ligeledes befandt sig paa Førerpladsen, havde forinden Afgang gjort sin Gemal opmærksom paa Signalet, da det blev sat paa Udkørsel, hvorpaa Kongen gav de to traditionelle Pift med Dampfløjten og langsomt satte Maskinen i Gang. Under Kørslen over et Afvigesporskifte blev Hastigheden forskriftsmæssig bragt ned o. s. v., og sluttelig bragte Kongen Lokomotivet rigtig til Standsning paa det betegnede Sted. Grundet paa den Anseelse, som Kongen besidder i England, som den første Repræsentant for Staten, udbredte Aviserne sig paa det udførligste om den stedfundne Tur og tilføjede, at Overingeniøren i Betragtning af Kongens Duelighed over for ham har erklæret, at han var beredt til at udstede en Duelighedsattest, naar Kongen med godt Udfald havde gennemgaaet to eller tre Indøvelseskørsler. Hvortil være bemærket, at i dette Tilfælde vel kun Courtoisie, Ridderlighed, turde have været Tankens Fader (eller Moder). Som bekendt var ogsaa Kong Ferdinand af Bulgarien en særlig Ynder af Kørsler paa Lokomotivet, men vel mere paa Grund af den sjældne Pirring eller Tilløkkelse, som en Tur paa Maskinen byder den Udenforstaaende. For hans Skyld er en Gang (i Tiderne) en bayersk Lokomotivfører, som tog ham med blevet alvorligt straffet. I Østrig var det for flere Aar siden Erkehertug Eugen, der lagde en virkelig Interesse for Lokomotivvæsen og for Lokomotivføreren for Dagen og ogsaa indehavde Åresprotektoratet for den østrigske Lokomotivførerforening. Ved Rejser, som han foretog paa Jernbanen, undlod han i Almindelighed ikke at begive sig hen til Lokomotivet og veksle et Par venlige Ord med Personalet.

Som bekendt interesserer Kronprins Frederik af Danmark sig ogsaa for Lokomotivet, og han har i Jylland foretaget nogle Ture paa Maskinen.

*O. B.*

DANSK JERNBANE-FORBUND

fejrer den 23. Oktober i Aar sit 25 Aars Jubilæum. Forbundet mindes Dagen ved en Jubilæumskongres, der afholdes i Studenterforeningen og ved en Middag samme Dag og Sted.

SYGEKASSEN

Øjenlæge C. Tychsen er bortrejst til 4. Oktober d. A. Hans Praksis indtil nævnte Dato varetages af Læge Fru Estrid Hein, Gl. Torv 10, og Dr. Hertz, Frederiksborggade 33. Begge har Konsultationstid: 12—2.

RABATBILLETTER

Paa Foreningens Kontor, Ny Vestergade 7, 3., kan Medlemmerne mod Forevisning af Medlemskort erholde Rabatbilletter til Folke-teatret og til Zoologisk Have.  
Kontortid 10—4.

TAKSIGELSE

En hjertelig Tak for udvist Deltagelse ved min kære Mands Død og Begravelse.

Paa Børns og egne Vegne

Anna Sørensen, Fredensbo,  
Skanderborg.

Hjertelig Tak for udvist Opmærksomhed ved mit Jubilæum.

P. Rasmussen, Eshjerg.

RETTELSE TIL  
ADRESSEFORTEGNELSEN

Lokomotivforenkredsen.

Aarhus: Repræsentantens Navn og Adresse rettes til: J. J. Petersen, Ingerslevs Plads 2, 2.



Udnævnelser fra 1—9—24.

Lokomotivfyrbøder H. F. Hansen, Aarhus H., til Lokomotivfører i Glyngøre (min. Udn.).

Haandværker N. P. E. Nielsen, Langaa, til Lokomotivfyrbøder i Tønder.

Forflyttelse efter Ansøgning fra 1—9—24.

Lokomotivfører V. Stephensen, Herning, til Skanderborg.

Lokomotivfører J. Hansen, Glyngøre, til Herning.

Lokomotivfyrbøder C. P. Christoffersen, Brande, til Aarhus H.

Lokomotivfyrbøder F. C. Rosenberg, Herning, til Brande.

Lokomotivfyrbøder R. B. Marcussen, Tønder, til Herning.

Afsked.

Lokomotivfyrbøder F. O. Ovesen, Aalborg, paa Grund af Svælgelighed fra 31—12—24.



Nærværende Nummer er afleveret paa Avispostkontoret den 20. Septbr.



**Amk. Gummivarer**  
Industri Vestergade 3 Ikhn. B.  
Modersprøjer, Sanitets- & Sygeplejeartikler  
III. Prisliste mod 30 Øre i Frimrk.  
DISKRET EKSPEDITION • Telf. Byen 4196  
Jernbanemænd 10 pCt. Rabat

DANSK ANDELS LIVSFORSIKRINGSSKAB

Tegner alle Arter  
Livsforsikringer

„KOLDINGHUS“

KOLDING  
Oprettet 1898

Statstelf. Nr. 23  
Central 300

SPECIALITET: { Livsforsikring med Alderdomsforsørgelse.  
Kapitalforsikring med Arverente.

Slotsbryggeriets Husholdningsøl og Skibsol

i original pasteuriseret Aftapning bedst  
og absolut holdbart. - Faas paa 1/1 & 1/2 Fl.

HUSK! Cigarforretningen. Istedgade 124 HUSK!

Redaktion: Vesterbrogade 98 a<sup>2</sup>, København B.  
Tlf. Vester 8173 eller Centr. 14,613  
Udgaar 2 Gange maanedlig.  
Abonnementspris: 6 Kr. aarlig.  
Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

Announce-Expedition  
Ny Vestergade 7<sup>3</sup>, København B.  
Telefon Central 14613.  
Kontortid Kl 10—4.